

Αφρική

Οι σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και της Αφρικής διέπονται από τη [Συμφωνία του Κοτονού](#) και την [κοινή στρατηγική Αφρικής-ΕΕ](#), που αμφότερες περιλαμβάνουν πολιτικές, οικονομικές και αναπτυξιακές διαστάσεις. Η ΕΕ εργάζεται ενεργά για την προώθηση της ειρήνης και της ασφάλειας στην Αφρική και συμμετέχει σε διάφορους διαλόγους πολιτικής με την Αφρικανική Ένωση (ΑΕ), μεταξύ άλλων και σχετικά με τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η μετανάστευση έχει αναδειχθεί ως βασικό στοιχείο των σχέσεων μεταξύ της Αφρικής και της ΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης εξακολουθεί να αποτελεί τον βασικό δίαυλο αναπτυξιακής συνεργασίας της ΕΕ με την Αφρική.

Νομική βάση

- Άρθρο 217 της [Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) (ΣΛΕΕ).
- Συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ομάδας Κρατών Αφρικής, Καραϊβικής και Ειρηνικού (ΑΚΕ) και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της (Συμφωνία του Κοτονού).
- [Συμφωνία για το εμπόριο, την ανάπτυξη και τη συνεργασία](#) (ΣΕΑΣ) μεταξύ της Δημοκρατίας της Νότιας Αφρικής και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της.

Η Συμφωνία του Κοτονού

Οι σχέσεις μεταξύ της ΕΕ και της υποσαχάριας Αφρικής διέπονται επί του παρόντος από τη Συμφωνία του Κοτονού, που θέτει τη βάση για τις σχέσεις ανάμεσα στην ΕΕ και 78 χώρες της ομάδας ΑΚΕ. Το Νότιο Σουδάν δεν έχει υπογράψει τη Συμφωνία.

Οι σχέσεις ΕΕ-ΑΚΕ ξεκίνησαν με τις Συμβάσεις της Λομέ I-IV (1975-2000) που θέσπισαν διατάξεις σχετικά με την αναπτυξιακή συνεργασία και το εμπόριο, χάρη στις οποίες το 99,5% των προϊόντων από τις χώρες ΑΚΕ μπορούσαν να διατεθούν ελεύθερα στην ευρωπαϊκή αγορά. Τις Συμβάσεις της Λομέ διαδέχθηκε η Συμφωνία του Κοτονού, που υπεγράφη στις 23 Ιουνίου 2000 και ισχύει για 20 έτη. Στόχος της Συμφωνίας του Κοτονού είναι η εξάλειψη της φτώχειας χάρη στην πληρέστερη ενσωμάτωση των χωρών ΑΚΕ στην παγκόσμια οικονομία. Η Συμφωνία του Κοτονού χρησιμοποιεί τον όρο «εταιρική σχέση», τονίζοντας την αμοιβαία δέσμευση και ευθύνη, και δίνει έμφαση στον πολιτικό διάλογο, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και τη χρηστή διακυβέρνηση. Η Συμφωνία υλοποιείται από τα μικτά θεσμικά όργανα ΑΚΕ-ΕΕ, όπως είναι το Συμβούλιο των Υπουργών, η Επιτροπή των Πρέσβων και

η Κοινοβουλευτική Συνέλευση Ύψης Εκπροσώπησης. Έχουν πραγματοποιηθεί δύο αναθεωρήσεις της Συμφωνίας του Κοτονού, το 2005 και το 2010 αντίστοιχα. Τον Ιούνιο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έδωσε τη συγκατάθεσή του για την κύρωση της αναθεώρησης του 2010, αλλά εξέφρασε «ισχυρότατες επιφυλάξεις σχετικά με μέρη της συμφωνίας που δεν αντανακλούν τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Το Κοινοβούλιο διαφώνησε, ιδίως, με την απουσία ρητής ρήτρας για τη «μη εισαγωγή διακρίσεων με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό».

Καθώς η ισχύς της Συμφωνίας του Κοτονού λήγει το 2020, γίνονται συνεχείς συζητήσεις σχετικά με το πλαίσιο που θα διαδεχθεί τη Συμφωνία. Το 2015 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολόγησε διαδικασία προβληματισμού, η οποία περιλάμβανε ευρεία δημόσια διαβούλευση και μια διαδικασία αξιολόγησης. Ο εν λόγω διαδικασία οδήγησε στη δημοσίευση κοινής ανακοίνωσης, τον Νοέμβριο του 2016, στην οποία προσδιορίζονται διάφορες επιλογές πολιτικής για το μέλλον. Τον Οκτώβριο του 2016, το Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα σχετικά με το μέλλον των σχέσεων ΑΚΕ-ΕΕ μετά το 2020. Μετά την ανακοίνωση της Επιτροπής, ακολούθησε η πρόταση για τις οδηγίες διαπραγμάτευσης, τον Δεκέμβριο του 2017. Το έγγραφο αυτό συζητήθηκε στο Κοινοβούλιο το πρώτο εξάμηνο του 2018 και, στις 14 Ιουνίου 2018, εγκρίθηκε ένα [ψήφισμα](#) που εξέφραζε την άποψη του Κοινοβουλίου. Η διαδικασία αυτή κορυφώθηκε με τη διαπραγματευτική εντολή της ΕΕ, που εκδόθηκε τον Ιούνιο του 2018, ενώ οι χώρες ΑΚΕ εξέδωσαν τη δική τους εντολή τον Μάιο του ίδιου έτους. Ο διάλογος άρχισε τον Οκτώβριο του 2018 και έχουν ολοκληρωθεί τέσσερις γύροι διαπραγματεύσεων.

Η κοινή στρατηγική ΕΕ-Αφρικής (ΚΣΕΑ)

Η γενική πολιτική της ΕΕ έναντι και των 54 αφρικανικών χωρών διατυπώνεται στην κοινή στρατηγική ΕΕ-Αφρικής (ΚΣΕΑ). Η ΚΣΕΑ εγκρίθηκε από Ευρωπαίους και Αφρικανούς ηγέτες στη δεύτερη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Αφρικής στη Λισαβόνα τον Δεκέμβριο του 2007. Σκοπός της στρατηγικής ήταν να θέσει τη σχέση Αφρικής-ΕΕ σε ένα νέο στρατηγικό επίπεδο, με ενισχυμένη πολιτική εταιρική σχέση και συνεργασία σε όλα τα επίπεδα. Στόχοι της είναι:

- να προχωρήσουμε πέρα από την αναπτυξιακή συνεργασία, περιλαμβάνοντας στις σχέσεις Αφρικής-ΕΕ και θέματα κοινού πολιτικού ενδιαφέροντος·
- να προχωρήσουμε πέρα από τις καθαρά αφρικανικές υποθέσεις προς την αποτελεσματική αντιμετώπιση παγκόσμιων προβλημάτων όπως είναι η μετανάστευση, η κλιματική αλλαγή, η ειρήνη και η ασφάλεια·
- να υποστηρίξουμε τις αφρικανικές προσδοκίες και να ενθαρρύνουμε να δοθούν στα προαναφερθέντα προβλήματα απαντήσεις σε διαπεριφερειακό επίπεδο και σε επίπεδο ηπείρου·
- να καταβληθεί προσπάθεια προς την κατεύθυνση μιας ανθρωποκεντρικής σύμπραξης, εξασφαλίζοντας καλύτερη συμμετοχή των Αφρικανών και Ευρωπαίων πολιτών.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων η ΚΣΕΑ είχε αρχικά θεσπίσει οκτώ θεματικές εταιρικές σχέσεις για συνεργασία. Η τέταρτη σύνοδος κορυφής ΕΕ-Αφρικής, που πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 2014 στις Βρυξέλλες, οδήγησε στην έγκριση

μιας πολιτικής διακήρυξης των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων και σε έναν «οδικό χάρτη» επιδιωκόμενων στόχων για την περίοδο 2014-2017. Στη σύνοδο κορυφής αποφασίστηκε οι αρχικές οκτώ θεματικές εταιρικές σχέσεις να επικεντρωθούν σε πέντε τομείς προτεραιότητας: (i) ειρήνη και ασφάλεια, (ii) δημοκρατία, χρηστή διακυβέρνηση και ανθρώπινα δικαιώματα, (iii) ανθρώπινη ανάπτυξη, (iv) βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και οικονομική μεγέθυνση και ενοποίηση σε επίπεδο ηπείρου και v) παγκόσμια και νεοεμφανιζόμενα ζητήματα. Σε αυτό το νέο πλαίσιο συνεργασίας, οι επιστήμες, η τεχνολογία και η καινοτομία αναγνωρίστηκαν ως ένα διατομεακό θέμα, λόγω της συμβολής τους στην επίτευξη όλων των άλλων στόχων κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης. Εγκρίθηκε μια χωριστή δήλωση για τη μετανάστευση και την κινητικότητα, μαζί με ένα σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της παράτυπης μετανάστευσης και της εμπορίας ανθρώπων, για τη βελτίωση της διεθνούς προστασίας, την καλύτερη οργάνωση της νόμιμης μετανάστευσης και την καλύτερη σύνδεση μετανάστευσης-ανάπτυξης.

Τον Νοέμβριο του 2015 πραγματοποιήθηκε μια ακόμα [σύνοδος κορυφής ΕΕ-Αφρικής στη Βαλέτα](#) (Μάλτα), η οποία επικεντρώθηκε στη μετανάστευση και οδήγησε στην έγκριση του σχεδίου δράσης της Βαλέτας και στη θέσπιση του [καταπιστευματικού ταμείου έκτακτης ανάγκης της ΕΕ](#) (EUTF) για την Αφρική, ύψους 1,8 δισεκατομμυρίων EUR, που αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της παράτυπης μετανάστευσης και του εκτοπισμού ανθρώπων στην Αφρική. Σύμφωνα με τη νέα παγκόσμια στρατηγική της ΕΕ, τον Ιούνιο του 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε ένα νέο πλαίσιο εταιρικής σχέσης με τρίτες χώρες όσον αφορά τη μετανάστευση. Όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση, τον Σεπτέμβριο του 2016 η Επιτροπή ανακοίνωσε τη δημιουργία ενός [Ευρωπαϊκού Εξωτερικού Επενδυτικού Σχεδίου](#), το οποίο περιλαμβάνει ένα νέο καινοτόμο χρηματοδοτικό μέσο, το [Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη](#) (ETBA).

Η πέμπτη σύνοδος κορυφής [ΕΕ-Αφρικανικής Ένωσης](#) (AE) πραγματοποιήθηκε στην Ακτή Ελεφαντοστού τον Νοέμβριο του 2017 και εστίασε στην «Επένδυση στη νεολαία». Πρόκειται για σημαντικό θέμα και για τους δύο εταίρους, καθώς το 60% του πληθυσμού της Αφρικής είναι ηλικίας κάτω των 25 ετών. Στο πλαίσιο της προετοιμασίας της συνόδου κορυφής, τον Μάιο του 2017, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Αντιπρόεδρος/Ύπατη Εκπρόσωπος της ΕΕ εξέδωσαν κοινή ανακοίνωση σχετικά με [τη νέα ώθηση που δόθηκε στην εταιρική σχέση ΕΕ-Αφρικής](#). Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διοργάνωσε διάσκεψη υψηλού επιπέδου για να προωθήσει το όραμά του για μια νέα εταιρική σχέση, πριν από τη σύνοδο κορυφής, όπου συναντήθηκαν οι πολιτικοί ηγέτες της ΕΕ και της Αφρικής και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής για να συζητήσουν για την ειρήνη και την ασφάλεια, την οικονομική ανάπτυξη, τη μετανάστευση και τη νεολαία. Κατά τη διάρκεια της συνόδου κορυφής, οι ηγέτες της ΕΕ και της Αφρικής εξέδωσαν [κοινή δήλωση σχετικά με τις κοινές προτεραιότητες για μια εταιρική σχέση ΕΕ-Αφρικής](#) σε τέσσερις τομείς: (i) οικονομικές ευκαιρίες για τους νέους, (ii) ειρήνη και ασφάλεια, (iii) κινητικότητα και μετανάστευση και iv) συνεργασία και διακυβέρνηση. Επίσης, καταδίκασαν την απάνθρωπη μεταχείριση των μεταναστών και των προσφύγων στη Λιβύη, εκδίδοντας μια [κοινή δήλωση](#) σχετικά με το θέμα.

Αναπτυξιακή συνεργασία

Η ΕΕ παραμένει ο σημαντικότερος χορηγός βοήθειας στην Αφρική. Η αναπτυξιακή συνεργασία περνά μέσα από διάφορα χρηματοδοτικά μέσα. Το πιο σημαντικό είναι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (ΕΤΑ), το οποίο βασίζεται στη Συμφωνία του Κοτονού και δεν αποτελεί μέρος του γενικού προϋπολογισμού της ΕΕ (βλ. το χωριστό θεματολογικό δελτίο [5.3.1](#) για την ανάπτυξη). Αυτή η χρηματοδοτική δομή ενδέχεται να μεταβληθεί μετά τις διαπραγματεύσεις σχετικά με το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2028 της ΕΕ (βλ. το χωριστό θεματολογικό δελτίο [1.4.3](#) σχετικά με το θέμα αυτό), που ξεκίνησαν το 2018 και αναμένεται να ολοκληρωθούν μέχρι τα τέλη του 2019 ή στις αρχές του 2020. Το 11ο ΕΤΑ έχει προϋπολογισμό 29,1 δισεκατομμύρια EUR: 24,3 δισεκατομμύρια EUR για εθνικά και περιφερειακά προγράμματα συνεργασίας, 3,6 δισεκατομμύρια EUR για τη συνεργασία μεταξύ των χωρών ΑΚΕ, και 1,1 δισεκατομμύρια EUR για την επενδυτική διευκόλυνση ΑΚΕ, που τη διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Το ΕΤΑ καλύπτει όλες τις συμβαλλόμενες στη Συμφωνία του Κοτονού αφρικανικές χώρες πλην της Νοτίου Αφρικής, της οποίας οι πόροι για τη συνεργασία προέρχονται από το μηχανισμό αναπτυξιακής συνεργασίας της ΕΕ (ΜΑΣ), που αποτελεί μέρος του γενικού προϋπολογισμού της ΕΕ. Ο νέος ΜΑΣ για το διάστημα 2014-2020 χορηγεί επίσης 845 εκατομμύρια EUR στο Παναφρικανικό Πρόγραμμα (PANAF), που δημιουργήθηκε για τη χρηματοδότηση της κοινής στρατηγικής ΕΕ-Αφρικής και δραστηριοτήτων σε ηπειρωτική και διηπειρωτική κλίμακα.

Στα χρηματοδοτικά μέσα για την Αφρική περιλαμβάνονται ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας για τη Βόρεια Αφρική, τα θεματικά προγράμματα του ΜΑΣ (το «παγκόσμια δημόσια αγαθά και προκλήσεις» και το «κοινωνία των πολιτών και τοπικές αρχές») και το ευρωπαϊκό μέσο για τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου (ΕΜΔΔΑ).

Το νεοσυσταθέν καταπιστευματικό ταμείο έκτακτης ανάγκης της ΕΕ για την Αφρική ωφελεί επίσης αρκετές χώρες που βρίσκονται στη βόρεια Αφρική, στο Κέρασ της Αφρικής και στις περιοχές του Σαχέλ και της λίμνης Τσαντ. Από τότε που ιδρύθηκε το ταμείο, το συνολικό ποσό της χρηματοδότησης που διατέθηκε για τις τρεις περιφέρειες αυξήθηκε σε περίπου 3,6 δισεκατομμύρια EUR.

Εμπορικές σχέσεις

Τα κύρια μέσα προώθησης του εμπορίου μεταξύ της ΕΕ και της Αφρικής είναι οι συμβατές με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου εμπορικές ρυθμίσεις με την ονομασία «Συμφωνίες Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης» (ΣΟΕΣ). Ωστόσο, η διαπραγμάτευση αυτών των συμφωνιών, η οποία ξεκίνησε το 2002, αποδείχθηκε δύσκολη και δεν κατέστη δυνατό να οριστικοποιηθεί, όπως αναμενόταν, μέχρι το 2008. Ως εκ τούτου, η ΕΕ ενέκρινε ένα κανονισμό για την πρόσβαση στην αγορά, προκειμένου να εξασφαλιστούν προσωρινές ρυθμίσεις για την πρόσβαση στην αγορά έως το 2014, η ισχύς του οποίου επεκτάθηκε στη συνέχεια (βλ. χωριστό θεματολογικό δελτίο σχετικά με τα εμπορικά καθεστώτα που εφαρμόζονται στις αναπτυσσόμενες χώρες).

Η σημερινή κατάσταση όσον αφορά τις ΣΟΕΣ έχει ως εξής:

- Δυτική Αφρική — Οι διαπραγματεύσεις τεχνικού επιπέδου μεταξύ της ΕΕ και 16 χωρών της Δυτικής Αφρικής ολοκληρώθηκαν τον Φεβρουάριο του 2014. Το κείμενο μονογραφήθηκε στις 30 Ιουνίου και στις 10 Ιουλίου 2014 οι αρχηγοί κρατών της Οικονομικής Κοινότητας Δυτικοαφρικανικών Κρατών (ECOWAS) ενέκριναν τη ΣΟΕΣ προς υπογραφή. Η διαδικασία υπογραφής βρίσκεται σε εξέλιξη. Ωστόσο, η Νιγηρία αρνείται να υπογράψει τη συμφωνία.
- Κεντρική Αφρική — Το Καμερούν ήταν η μόνη χώρα της περιοχής που υπέγραψε την ενδιάμεση ΣΟΕΣ Κεντρικής Αφρικής, τον Ιανουάριο του 2009. Τον Ιούνιο του 2013 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συναίνεσε και το Κοινοβούλιο του Καμερούν προχώρησε στην κύρωση της συμφωνίας τον Ιούλιο του 2014. Η συμφωνία εφαρμόζεται προσωρινά στο Καμερούν από τον Αύγουστο του 2014.
- Ανατολική και νοτιότερη Αφρική (ΑΝΑ) — Τέσσερις χώρες της περιοχής — Μαυρίκιος, Σεϋχέλλες, Ζιμπάμπουε και Μαδαγασκάρη — υπέγραψαν μια ενδιάμεση ΣΟΕΣ το 2009. Αυτή εφαρμόζεται προσωρινά από τον Μάιο του 2012 και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συναίνεσε στην κύρωσή της τον Ιανουάριο του 2013. Οι διαπραγματεύσεις για μια ολοκληρωμένη περιφερειακή ΣΟΕΣ συνεχίζονται.
- Κοινότητα Ανατολικής Αφρικής (ΚΑΑ) — Στις 16 Οκτωβρίου 2014 συνήφθη μια ολοκληρωμένη περιφερειακή ΣΟΕΣ μεταξύ της ΕΕ και του Μπουρούντι, της Ρουάντα, της Τανζανίας, της Κένυας και της Ουγκάντα. Ωστόσο, μόνο η Κένυα και η Ρουάντα έχουν υπογράψει τη συμφωνία (τον Σεπτέμβριο του 2016).
- Κοινότητα για την Ανάπτυξη της Μεσημβρινής Αφρικής (ΚΑΜΑ) — Στις 15 Ιουλίου 2014 ολοκληρώθηκαν επιτυχώς ανάμεσα σε Μποτσουάνα, Λεσόθο, Νότια Αφρική, Σουαζιλάνδη (Εσουατίνι) και Μοζαμβίκη, αφενός, και την ΕΕ, αφετέρου, οι διαπραγματεύσεις για την ΣΟΕΣ. Οι εμπορικές διατάξεις της συμφωνίας εμπορίου, ανάπτυξης και συνεργασίας του 1999 μεταξύ της ΕΕ και της Νότιας Αφρικής θα αντικατασταθούν από εκείνες της περιφερειακής ΣΟΕΣ. Η ΕΕ και οι χώρες της ΚΑΜΑ υπέγραψαν τη ΣΟΕΣ τον Ιούνιο του 2016 στη Μποτσουάνα και η συμφωνία τέθηκε σε προσωρινή εφαρμογή τον Οκτώβριο του 2016 για όλες τις χώρες εκτός από τη Μοζαμβίκη όπου τέθηκε σε προσωρινή εφαρμογή τον Φεβρουάριο του 2018.

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Το Κοινοβούλιο έχει μόνιμες διακοινοβουλευτικές αντιπροσωπεΐες για τις σχέσεις με χώρες και οργανισμούς της Αφρικής. Το κύριο όργανο στο πλαίσιο του οποίου το Κοινοβούλιο συνεργάζεται για τέτοια θέματα είναι η [Κοινοβουλευτική Συνέλευση Ίσης Εκπροσώπησης ΑΚΕ-ΕΕ](#), η οποία διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο στην ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ της ΕΕ και των χωρών ΑΚΕ και συνεδριάζει δύο φορές κατ' έτος. Η τελευταία συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2019 στο Βουκουρέστι στη Ρουμανία και η επόμενη θα πραγματοποιηθεί τον Δεκέμβριο του 2019 στο Κιγκάλι στη Ρουάντα.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει επίσης αναπτύξει διάφορες μορφές κοινοβουλευτικής συνεργασίας με την Αφρικανική Ένωση μέσω της [Αντιπροσωπείας για τις σχέσεις με το Παναφρικανικό Κοινοβούλιο](#) (DPAP), που συγκροτήθηκε το 2009. Το Ευρωπαϊκό και

το Παναφρικανικό Κοινοβούλιο ασκούν τη δημοκρατική εποπτεία της υλοποίησης της ΚΣΕΑ. Η τελευταία διάσκεψη πραγματοποιήθηκε στις 16-18 Μαΐου 2018 στο Midrand (Νότια Αφρική). Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η [Νότια Αφρική](#) διατηρούν επίσης στενές διμερείς κοινοβουλευτικές σχέσεις, που έχουν ενισχυθεί από τη [στρατηγική εταιρική σχέση ΕΕ-Νότιας Αφρικής](#) (2007), τη μόνη διμερή στρατηγική εταιρική σχέση με αφρικανική χώρα. Η τελευταία διακοινοβουλευτική διάσκεψη πραγματοποιήθηκε το διάστημα Οκτώβριος-Νοέμβριος του 2018 στο Κέιπ Τάουν (Νότια Αφρική). Πέραν τούτου, η Επιτροπή Ανάπτυξης ενέκρινε, στις 16 Νοεμβρίου 2017, ένα [ψήφισμα σχετικά με τη στρατηγική ΕΕ-Αφρικής](#), ενόψει της συνόδου κορυφής ΕΕ-Αφρικής τον Νοέμβριο του 2017.

Gonzalo Urbina Treviño

11/2019

